

Vergaderjaar 2016–2017

24 587

Justitiële Inrichtingen

Nr. 670

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 december 2016

De Vaste commissie voor Veiligheid en Justitie heeft mij op 30 november jl. verzocht een reactie te geven op 1) het bericht «Drank en drugs in PI Zuyderbos»¹, en daarbij aan te geven wat de stand van zaken is van de uitvoering van de strafbaarstelling van de drugshandelaars, en 2) het bericht «Ernstige incidenten in gevangenissen: crisisteams grijpen vijf keer per dag in»². Met deze brief kom ik aan dit verzoek tegemoet.

Reactie op het bericht «Drank en drugs in de PI Zuyderbos»

In de uitzending van PowNed van 25 november jl. wordt gesuggereerd dat regelmatig (dagelijks) drank, drugs, mobiele telefoons en kleding de penitentiaire inrichting (PI) Zuyderbos worden binnengesmokkeld. De goederen zouden over de buitenmuur van de inrichting worden geworpen. Voorts wordt in de uitzending geïmpliceerd dat het personeel dat werkzaam is in de PI Zuyderbos zich zou misdragen door langgestraften «te sarren» en door drugs te gebruiken. Dit alles zou leiden tot een onveilige situatie voor gedetineerden en personeel, aldus PowNed.

Ik wil in deze brief voorop stellen dat ik elk verboden goed dat een penitentiaire inrichting wordt binnengesmokkeld, al dan niet door het over de buitenmuur te gooien, er één te veel vind. Ik heb uw Kamer in mijn brief van 7 september jl.³ geïnformeerd over de preventieve en repressieve maatregelen die de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) elke dag treft om te voorkomen dat verboden goederen de inrichting worden binnengesmokkeld en om eenmaal in de inrichting aanwezige goederen op te sporen en in beslag te nemen. Daarbij heb ik uw Kamer ook gemeld dat DJI continu aandacht heeft voor de telkens veranderde en vernieuwde methoden om goederen binnen te smokkelen. Zo wordt onder meer

¹ Powned.tv, 25 november 2016

² RTL Nieuws, 26 november 2016

³ Kamerstuk 24 587, nr. 650

nagedacht over de noodzaak en de mogelijkheid van maatregelen om te voorkomen dat drones worden ingezet voor de invoer van contrabande.

Ook in de PI Zuyderbos zet het personeel zich dagelijks in om de invoer van contrabande tegen te gaan en ook in PI Zuyderbos wordt gebruik gemaakt van de maatregelen die daartoe voorhanden zijn. Naast het voorkomen van invoer via de reguliere ingang door middel van het uitvoeren van toegangs- en aanwezigheidscontroles, wordt continu cameratoezicht uitgevoerd op risicovolle plekken. Op de beveiligingsposten wordt naar de camerabeelden gekeken en van daaruit houden de beveiligingsmedewerkers algemene inspectierondes. Op deze manier worden regelmatig droppings gesignaleerd en wordt voorkomen dat contrabande door gedetineerden kan worden opgeraapt. Relevant hierbij is dat de luchtplaats gecontroleerd wordt voordat gedetineerden de luchtplaats op gaan en bij het luchten penitentiaire inrichtingswerkers aanwezig zijn om toezicht te houden.

Uit de beelden van Powned blijkt dat het noodzakelijk is om voornoemde maatregelen te handhaven. Ik heb uw Kamer al eerder bericht dat ik de Inspectie Veiligheid en Justitie heb gevraagd het voorgenomen onderzoek naar de invoer van contrabande binnen de inrichtingen van DJI naar voren te halen. Ik wacht dit onderzoek af alvorens ik een beslissing neem ten aanzien van de vraag of er een aanleiding bestaat om nadere maatregelen te treffen. Het onderzoek wordt naar verwachting nog dit jaar afgerond. Ik wil daarbij wel opmerken dat er geen indicaties zijn dat er ernstige geweldsincidenten richting het personeel van DJI zijn geweest waarbij gebruik is gemaakt van contrabande.

Zoals in mijn brief van 7 september jl. aangekondigd, bereid ik een wetsvoorstel voor waarin het binnensmokkelen van contrabande, ook van voorwerpen die in de buitenwereld wel legaal zijn, zoals mobiele telefoons, strafbaar wordt gesteld. Ik ben voornemens dit voorstel in het eerste kwartaal van volgend jaar voor consultatie naar de adviesorganen te versturen.

Tot slot wil ik nog opmerken dat ik geen aanleiding zie om aan te nemen dat er in PI Zuyderbos sprake is van misdragingen van personeel, te weten vanwege drugsgebruik of vanwege het negatief benaderen van langgestraften. Door de inrichting worden deze aantijgingen niet herkend. Bij signalen van niet-integer gedrag wordt altijd onderzoek gedaan door Bureau Veiligheid & Integriteit. Er is evenmin aanleiding om aan te nemen dat een aantal langgestraften de dienst uitmaakt in deze inrichting.

Interne Bijstandsteams (IBT)

In de nieuwsberichten van RTL Nieuws van 26 november jl. wordt 1) gerapporteerd over het aantal keer dat een IBT uitrukt in verband met incidenten en 2) door middel van het beschrijven van een aantal concrete situaties geïllustreerd met welke incidenten een IBT te maken kan krijgen. In dit verband wil ik allereerst opmerken dat DJI zich voortdurend inzet voor de veiligheid van gedetineerden en personeel binnen de inrichtingen. Het IBT vervult daarbij een belangrijke rol. Het team, dat bestaat uit speciaal getrainde penitentiair inrichtingswerkers, wordt ingezet op het moment dat het personeel op de werkvoet en de commandant (de leidinggevende van het dienstdoende IBT) inschatten dat een situatie mogelijk gaat escaleren en er mogelijk proportioneel geweld moet worden gebruikt. Het beleid inzake inzet en bevoegdheden van het IBT is opgenomen in het handboek IBT, maar uiteindelijk beslist de directeur op grond van zijn wettelijke beheersbevoegdheid omtrent de inzet. Daarbij kan het bijvoorbeeld ook gaan om begeleiding van een ziekenhuisbezoek of een plaatsing op een isoleercel. Niet gesteld kan daarom worden dat bij

iedere inzet van een IBT sprake is van een (ernstig) incident. Dit verschilt per geval.

De inzet van het IBT wordt niet centraal bijgehouden, omdat de inzet van het IBT een inrichtingsaangelegenheid betreft onder gezag van de directeur. De cijfers die RTL Nieuws heeft gebruikt zijn verkregen naar aanleiding van een Wob-verzoek. Deze cijfers zijn afkomstig van door PI's zelf bijgehouden lijsten. Zoals gezegd hangt de inzet van het IBT af van de concrete beslissing daartoe van de directeur, zodat uit de cijfers niet kan worden opgemaakt dat iedere inzet van het IBT een in het handboek IBT beschreven situatie betreft. Gelet op het voorgaande, waarbij relevant is te onderkennen dat binnen de PI's moeilijke doelgroepen 24 uur per dag worden opgevangen, acht ik een inzet van – over het hele land bezien – vijf keer per dag niet buitensporig. Hierbij merk ik op dat DJI geen aanleiding ziet om te veronderstellen dat RTL Nieuws de in het artikel genoemde cijfers verkeerd heeft gedestilleerd uit de aan haar op grond van het Wob-verzoek ter beschikking gestelde informatie.

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
K.H.D.M. Dijkhoff